

Byn som försvann Del 2 (4)

Arbetet med tunneln tog flera år och först år 1909 var tunneln färdig den är mellan två och två och en halv meter i diameter. Då hade man även dammanläggningen klar och kunde slå igen dammluckorna. Men dessförinnan hade man varit tvungna att göra iordning den blivande sjöbotten. Man hade fällt all skog och allt ris plockades upp, inget sådant fick finnas på botten. Det kunde samlas i bråtar vid tunnelns början. Herr August Larsson, Viskafors var 18 år när Storsjön kom till. Han är född och uppväxt på den största av gårdarna som försvann, Skäggared intill Skäggaredssjön. Där bodde han tillsammans med föräldrarna, Linus och Augusta Larsson, samt systrarna Anna och Emelia. Gården var på 17-18 tunnland eller som man sade, fem åttondels mantal och man hade upp till 8 kor och ett par hästar.

Detta är vad som finns kvar av den stora gården Skäggared. Det var sammanlagt sex ställen som lades under vatten och under gården Skäggared fanns två torp, Holmen som jag skrev om i förra inlägget och Skäggareds torp. Den andra gården Hängsjöslätt, som var mindre och hade ett torp under sig. Dessutom fanns Broddatorpet, gårdarna Timmeråsen, Gädderedslätt och Grönemad som skonades av vattnet eftersom de låg för högt. Det var ganska gott om småsjöar kring gårdarna. Störst var Skäggaredssjön och de övriga var Djupasjön, Hängsjön, Iglatjärn, Mörkasjön, Yxasjön, Hällingsåssjön och Madsjön. Gårdarna och torpen ägdes av Rydboholms bolag och arrenderades ut. Arrendatorerna fick allihop flytta till nya jordbruk ofta bättre än de gamla och den fick ta med sig sina egna byggnader.

Här är grunden av Skäggareds ladugård.

Fritz Holmén's far Gustav Holmen kunde till exempel använda sin gamla ladugård till Holmås dit han fick flytta med sin familj. Deras nya boningshus hade tidigare stått på Hängsjöslätt, allt timmer togs sålunda tillvara. De flyttade från Skäggared till deras nya samhälle, Viskarhult redan år 1906. Den nionde november år 1909 slogs dammluckorna för och man började dämna upp sjön. Det snöade flera gånger den vintern och smältvattnet gjorde att sjön var fylld redan i februari år 1910. Fritz Holmén var vid sjön den sista söndagen som man kunde gå på vägen som gick ner till hans barndomshem. Han såg hur vattnet steg undan för undan och vattnet gick över skorstenspipan och just där är sjön mellan sex och åtta meter djup. Men länge efteråt kunde man se överdelen på skorstenen när vattenståndet är lågt.

Nu för tiden så har skorstenspipan rasat för länge sedan. Det var inte ovanligt att folk satt där och fiskade och numera har den vittrar sönder som vi ser på bilden. Fritz Holmén bodde tillsammans med sina föräldrar, farföräldrar samt syster på torpet Holmen. Huset var byggt av herr Holméns farfars far och var förmodligen byggs i slutet av 1700-talet. Familjen skulle flytta till torpet Holmå, numera Holmgatan 6 i Viskafors, men byggande av boningshuset tog lång tid. Man flyttade Hängsjögårdens mangårdsbyggnad dit liksom Holméns egen ladugård.

Del 3 kommer på lördag och jag hoppas att ni tycker om läsningen och har ni någon historia eller bilder runt Rydboholm och Viskafors hör gärna av er med ett mail eftersom jag samlar på mig uppgifter och bilder om Rydboholmsbolaget, eftersom jag ska göra en sida om bolaget på min hemsida.